

OCENA KSIĄŻKI

RECENT ADVANCES IN NEUROPATHOLOGY. Vol. 2. W. T. Smith, J. B. Cavanagh, Eds. Churchill Livingstone, Edinburgh, London, Melbourne and New York 1982, s. VIII + 301, rys. 134, tab. 12.

Książka składa się z 11 rozdziałów omawiających takie zagadnienia, jak: techniki immunohistologiczne w neuropatologii, cytoskeleton komórek układu nerwowego, mielinizacja, demielinizacja i remielinizacja w ośrodkowym układzie nerwowym, czynnościowe właściwości mikrogleju, starzenie się, kwasy nukleinowe i barwniki, zagadnienia choroby Jakoba-Creutzfeldta i podostrych encefalopatii gąbczastych pochodzenia wirusowego, zamknięte urazy mózgu, niedokrwienne uszkodzenia mózgu, mechanizm zwyrodnień aksonalnych w toksycznych neuropatiach, neuropatologia idiopatycznego nietrzymania stolca i patogeneza zwężenia wodociągu Sylwiusza.

Potrzeba publikowania prac przeglądowych, krytycznie podsumowujących dotychczasowe wyniki badań w neuropatologii, podobnie jak w innych dziedzinach nauk medycznych, jest bezdyskusyjna. Uzasadnia ją bardzo szybki, choć nierównomierny rozwój badań, szerokie zróżnicowanie nowo wprowadzanych technik, rozszerzających zakres dotychczasowej wiedzy, a niejednokrotnie diametralnie zmieniających utrwalone poglądy i opinie, a także masowość nowych informacji, bardzo rozproszonych i cząstkowych. Wybór przedmiotu tych publikacji zależy w znacznej mierze od subiektywnych odczuć redaktora wydawnictwa i jako taki może i powinien być dyskusyjny: czy omawiane zagadnienia dotyczą rzeczywiście kluczowych dla danej dyscypliny kierunków, decydujących o jej dalszym rozwoju, czy też obejmują problemy — wprawdzie nowe — ale zamknięte w sobie i leżące na poboczu ogólnych zainteresowań. Możliwe jest również łączenie obu tematów. Te ogólne uwagi dotyczą w całej rozciągłości recenzowanego II tomu „Recent Advances in Neuropathology”. Nie jestem przekonany, że wszystkie artykuły włączone do drugiego tomu, reprezentują pierwsze zagadnienie, choć należy do niego większość spośród nich. Chciałbym w tym aspekcie zwrócić specjalną uwagę na dwa pierwsze opracowania dotyczące technik immunohistologicznych w neuropatologii i problematyki cytoskeletonu komórek ośrodkowego układu nerwowego. Włączyłbym tu również opracowanie poświęcone czynnościowym właściwościom mikrogleju, choć zabrakło mi w nim morfologicznego materiału dokumentacyjnego.

Wszystkie bez wyjątku rozdziały książki zostały opracowane wysoce kompetentnie przez autorów, będących ekspertami w poszczególnych dziedzinach i wnoszących do omawianego tematu własne doświadczenie i oparte o nie opinie, choć różnią się one w sposób oczywisty potraktowaniem tematu.

Dwie uwagi krytyczne, jakie chciałbym zgłosić, są natury edytorskiej. Pierwsza dotyczy nie najlepszej jakości niektórych rycin, co zadziwia u znakomitego wydawcy, jakim jest Churchill Livingstone, druga — staranności spisów bibliogra-

ficznych. Wydawnictwo tego typu, co omawiana książka, stanowi między innymi ważne źródło referencyjne, wymaga więc bardzo dużej dokładności i pełności cytowań.

Omawianą książkę uważam za bardzo dobrą i niezwykle cenną publikację, kontynuującą w doskonały sposób tradycję zapoczątkowaną przez pierwszy tom serii, który ukazał się w 1979 r. Należy życzyć redaktorom równie udanych dalszych tomów, na które czytelnicy będą czekać z niecierpliwością. Z książką tą winien zapoznać się każdy czynnie zajmujący się neuropatologią, a każdy neurolog, neurochirurg, ogólny patomorfolog i biolog komórkowy znajdzie w niej rzeczy niewątpliwie użyteczne, ciekawe, a nawet fascynujące.

Mirosław J. Mossakowski